

VERMEERSCH, Arthur (Ertvelde 26 augustus 1858 – Egenhoven 12 juli 1936).

Behaalde met de grootste onderscheiding de graad van doctor in de rechten en in de sociale en politieke wetenschappen aan de Leuvense universiteit en trad in september 1879 in de jezuïetenorde. Vermeersch, een notariszoon, doctoreerde te Rome in het kerkelijk recht en doceerde van 1892 tot 1918 aan het Theologisch College S.J. te Leuven en van 1918 tot aan zijn dood aan het Gregorianum te Rome. In de kerkelijke milieus was hij een man van gezag; hij was onder meer zeer vertrouwd met kardinaal Désiré Mercier, die hem dikwijls raadpleegde. Tegen het wetsvoorstel-Edward Coremans van 1901 ter vernederlandsing van het vrij middelbaar onderwijs publiceerde hij in 1904, onder de schuilnaam van J. Boudewyns, *La Question Flamande. Les droits des Belges et la contrainte indirecte*. Gelijktijdig verscheen ook een Nederlandstalige uitgave. In deze brochure werden de voorstellen van Coremans en ook van Frans Schollaert bestreden op viervoudige grond: zij waren ongrondwettelijk omdat ze de vrijheid van het onderwijs in het gedrang brachten, ze betekenden een bedreiging voor de liberale Belgische traditie omdat ze aanstuurden op een versterking van de staatsmacht, ze speelden in de kaart van de ideologische (liberale en socialistische) tegenstanders en ze leidden tot tweedracht in de katholieke partij. Deze brochure leverde een dankbare argumentatie voor de tegenstanders van een wettelijke vernederlandsing en van een vernederlandsing zonder meer van het vrij onderwijs.

WERKEN: *La question flamande. Les droits des Belges et la contrainte indirecte*, 1904; – *Het Vlaamsch in het onderwijs. Vrijheid of dwang*, 1904.

LITERATUUR: L. Gevers, 'De Jezuiten en de Bisschoppelijke Onderrichtingen van 1906 inzake het taalgebruik in het middelbaar onderwijs', in M. Depaepe en M. d'Hoker (red.), *Onderwijs, opvoeding en maatschappij in de 19de en 20ste eeuw. Liber amicorum Prof. dr. Maurits de Vroede*, 1987, p. 199-210; – L. Gevers, 'Vertrouwen of dwang. Flaminganten, Jezuiten en bisschoppen in de strijd rond het taalregime in het onderwijs (1901-1906)', in R. de Smedt (red.), *Mechliniensia in honorem Prof. em. Constantini Van de Wiel septuagenarii* (Handelingen van de Koninklijke Kring voor Oudheidkunde, Letteren en Kunst van Mechelen, nr. 98, 1994), p. 355-372.

JOZEF JAGENEAU* EN LIEVE GEVERS